

ZARATAMOKO TOKIKO AGENDA 21 EKINTZA PLANAREN BERRIKUSPENA

2. Dokumentua. Ekintza eta Jarraipen Planak

Dokumentuaren izenburua:	ZARATAMOKO TOKIKO AGENDA 21 2 Dokumentua. Ekintza eta Jarraipen Planak
Udaltalde 21 Nerbioi-Ibaizabal laguntza teknikoa:	UTE Ondoan, S.Coop. Haizea Ikerketa S.L.
Hartzailea:	Zaratamoko Udala
Udaletxe parte-hartzaileak:	Arakaldoko Udala Arrankudiagako Udala Arrigorriaga Udala Etxebarriko Udala Galdakaoko Udala Urduñako Udala Orozkoko Udala Ugao-Miraballeseko Udala Zaratamoko Udala Zeberioiko Udala
Eskualdeko Jasangarritasun Bulegoa	Udaltalde 21 Nerbioi-Ibaizabal
Orriak:	17
Hizkuntza:	Euskara
Bertsioa:	Behin betikoa
Entrega data:	2013ko otsaila

AURKIBIDEA

TOKIKO EKINTZA PLANA	4
1. Sarrera.....	4
2. Ekintza Planaren Xedea	4
3. Aalborg + 10 konpromisoak	4
4. Tokiko Ekintza Planaren formulazio elementuak	5
5. Tokiko Ekintza Planaren gauzpen prozesua	6
6. Ikuspegia	8
7. Xedea.....	8
8. Ildo estrategikoak, programak eta ekintzak (IPE)	9
JARRAIPEN PLANA	13
1. Jarraipen Planaren Xedea	13
2. Jarraipen Planeko Operazioak.....	13
3. MUGI 21 Planaren kudeaketan tresna lagungarri moduan	16
4. Nork hartzen du parte Planaren kudeaketan?.....	16
5. Jarraipenerako Ereduaren proposamena.....	17

TOKIKO EKINTZA PLANA

1. Sarrera

Tokiko Ekintza Plana, Tokiko Agenda 21en oinarritzko elementua, Zaratamoko udalerrriak **jasangarritasunarekiko duen estrategia eta konpromisoa da.**

Ekintzak gauzatu udalerriko eta eskualdeko **ingurumen, gizarte eta ekonomia arloko erronkei erantzutea** da bere helburua.

Planaren iraunaldia 8 urtekoa da. Honela, epe labur, ertain eta luzera begira ekintzen garapen eta exekuzioko epealdi errealetara egokitzen den plangintzarako tresna izango da.

2. Ekintza Planaren Xedea

Tokiko Ekintza Plana egitearen xedeak ondorengoak dira:

- Udalak Tokiko Jasangarritasunaren alde lan egiten jarraitzeko bere gain hartu duen konpromisoari erantzun.
- Biztanleria erabakitze-prozesuetan barneratu eta kultura parte-hartzailea handitu.
- Planifikaziorako tresna izan, etorkizuneko ekintzak modu ordenatuan programatzeko.
- Diseinua egin ostean, kudeaketarako eta ebaluaketarako tresna izan, urteroko aurrekontuei lotuz.
- Udalaz gaindiko finantzaketa iturriak jasotzea erraztu.

3. Aalborg + 10 konpromisoak

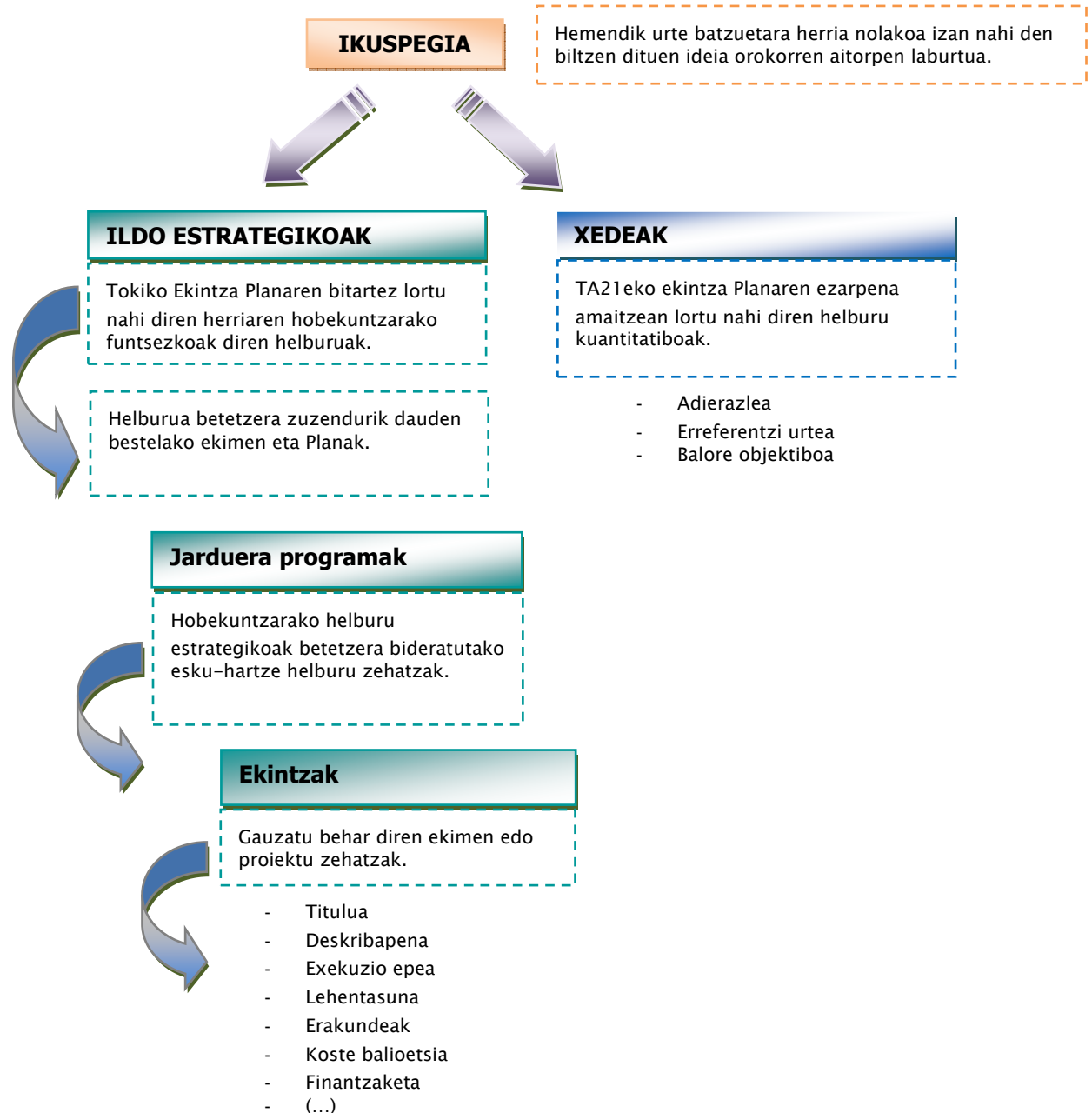
Aalborg+ 10 konpromisoak Ekintza Plana formulatzerako garaian **oinarritzko erreferentzia-esparrua da.**

1. **Gobernantza moduak:** erabakiak hartzeko prozedurak demokrazia esku-hartzaileago baten bidez bultzatu.
2. **Jasangarritasunaren aldeko Udal kudeaketa:** udal-kudeaketarako programa eraginkorrak prestatu, diseinutik hasi eta ebaluazio eta ezartze fasera arte.
3. **Natur ondasun komunak:** natur ondasun komunak erabiltzeko aukera berak izan ditzagun zaindu, babestu eta bermatu.
4. **Kontsumo eta bizimodu arduratsuak:** baliabideak tentuz eta modu eraginkorren erabiltzea erraztu eta kontsumo eta ekoizpen jasagarriak bultzatu.
5. **Hirigintza diseinatzea eta planifikatzea:** hirigintza diseinatzen eta planifikatzen eginkizun estrategikoa izan eta ingurumen, gizarte, ekonomia, osasun eta kultur gaiak guztion onerako bideratu.
6. **Mugikortasuna hobetzea eta zirkulazioa murriztea:** garraioa, osasuna eta ingurumena bata bestearen menpe dagoela onartu, eta mugikortasun jasagarriko ereduak irmotasunez sustatzeko konpromisoa hartu.
7. **Osasunaren aldeko tokiko ekintza:** herritarren osasuna eta ongizatea zaindu eta areagotu.

8. **Tokiko ekonomia bizia eta jasangarria:** ingurumenean kalterik egin gabe enplegua sor dezan tokiko ekonomia bizia sortu eta bermatu.
9. **Berdintasuna eta justizia soziala:** komunitate integratzaileak eta solidarioak bermatu.
10. **Tokian tokitik mundu globalera:** bakea, justizia, berdintasuna, garapen jasangarria eta klima babestearen erantzukizun globala gure gain hartu.

4. Tokiko Ekintza Planaren formulazio elementuak

Ekintza Planaren gauzapean honako elementuak biltzen ditu:

Iturria: Norberak egina EAEko udalerrietan Tokiko Agenda 21 Ekintza Planak berrikusteko Gida Metodologikoan oinarrituta

5. Tokiko Ekintza Planaren gauzapean prozesua

5.1. Eragile inplikatuenak

Tokiko Ekintza Planaren gauzapean honako eragile eta organoek hartu dute parte:

- **Lan teknikoak:** Aholkulari Taldeak, proiektuko Zuzendaritza politiko eta Teknikoarekin elkarlanean eta teknikarien partaidetzarekin garatua.
- **BARNE koordinazio eta partaidetza lanak:** Bakarkako elkarrizketak eta arduradun politiko eta teknikoez osaturiko barne organoa den Talde sustatzailearen batzarren bitartez.
- **ESKUALDE mailako koordinazio eta partaidetza lanak:** Eskualde mailako arduradun politiko eta teknikoez osatutako lan organoa den UDALTALDE 21 NERBIOI-IBAIZABAL KOMITEAREN bitartez.
- **HERRITARREN parte-hartze jarduerak:** Interesdun giza eragileei egindako elkarrizketen bitartez, web galdetegiaren bitartez eta herritarren parte-hartze Foroen bitartez.

5.2. Metodologia

Lan programa 5 fasetan banatu da:

1. Proiektuaren zehaztapena eta abian jartzea, prozesua aurkezteko eta koordinazio eta parte-hartze mekanismoak Tokiko Agenda 21 berrikuspen prozesuaren beharretara egokitzeko Udaletxe barruan eta kanpoan (herritarrak eta giza eta ekonomi eragileak) bilerak antolatzean datza.
2. Planaren formulazio estrategikoa, udalerriko ikuspegia zehaztuz Planaren ezarpena amaitzen denean lortu nahi diren xedeak ezarriz eta helburu estrategikoak, operatiboak eta ekintzak zehaztuz.
3. Ekintzen ezaugarritzea, Plana kudeaketarako benetako lanabesa izan dadin ekintzen definizio zehatz bat egitean datza.
4. Planaren jarraipena eta kudeaketa egiteko tresnen diseinua.
5. 2. Txostenaren idazketa: Tokiko Ekintza Plana eta Jarraipen Plana.

Tokiko Agenda 21, kontzeptuz eta filosofiaz, barne (Udaleko teknikari eta politikariz osatua) eta kanpo mailako (herriko sektore ezberdinez osatua) **parte-hartze prozesu baten bitartez lagundua egon behar da.**

Informazio eta motibaziorako euskarri moduan balioko duen **komunikazio estrategia** baten laguntza nahitaezkoa da herritarren kalitatezko parte-hartzea bermatzeko. Horretarako, unerik esanguratsuenetan **Udaleko eta Eskualdeko Jasangarritasun Bulegoko ohiko komunikazio kanalak** erabili dira.

Tokiko Agenda 21eko Ekintza Planaren formulazioan zehar, lehen aipaturiko fase ezberdinetan **barne eta kanpo parte-hartzea integratu eta artikulatu** da eta ekarpenak ondorengo dokumentuan txertatu dira.

Ondorengo taulan prozesuan zehar **garatutako parte-hartze jarduerak** deskribatzen dira.

BARNE PARTAIDETZA	HELBURUA / GARAPENA
1. Barne bilera: Formulazio estrategikoa (2012-11-13)	Tokiko Ekintza Planaren 1 zirriborroa Ikuspegiaren definizioa Ekintzen haserako fokatzea eta ildo estrategikoen eta programen egokitzapena.
KANPO PARTAIDETZA	HELBURUA / GARAPENA
Herritarren Foroa (2013-02-20)	Tokiko Agenda 21eko Ekintza Plan berriaren inguruan herritarren ikuspuntuak biltzen dira. Tokiko Agenda 21eko zirriborroaren ildoak eta programak aurkezten dira.
ESKUALDE MAILAKO PARTAIDETZA	HELBURUA / GARAPENA
Udaltalde 21 Nerbioi-Ibaizabal Komitea (2012-11-14)	Eskualde mailan 2 ekintza mota identifikatzen dira: a. Gauzapenerako eskumena eskualdeko Jasangarritasun Bulegoaren baitan daudenak. b. Etorkizun hurbil eta edo urrun batetara begira eskualde mailan landuak izan daitezken ekintzak. Kasu honetan Nerbioi-Ibaizabal UT21 Komitea izango litzateke hauen gauzapenerako organo eskuduna.

Ezaugarritutako ekintzak biltzen dituen dokumentua Tokiko Ekintza Plana eta Jarraipen Planarekin batera formatu digitalean entregatzen dira.

6. Ikuspegia

Ondoren, Zaratamo 2020 ikuspegia aurkezten da:

2020an Zaratamo gizarte, kultur eta ingurumen arloetan erreferentea den udalerrria da, ingurumenarekin errespetuz jokatzeko eta euskararen presentzia nabarmena duena, herrialdi berean lasaia eta bizia, gizarte solidario eta parte hartzailea baitaratzen duena.

7. Xedeak

Ondoren Zaratamoko 2020 urterako onartutako Xedeak aurkezten dira:

2020. URTERAKO XEDEAK
IE.1. IRAUNKORTASUN BALOREETAN OINARRITUTAKO INFORMAZIO, SENTSIBILIZAZIO ETA KOMUNIKAZIO IRISPENA SUSTATZEN DUEN ETA PARTE-HARTZEA ERRAZTEN DUEN UDAL KUDEAKETA GARATU
Urtean batez beste gutxienez 6 bilera edota parte-hartzeko ekintza burutu.
Herritarren parte hartze bileretako parte-hartzaileen kopurua 25 pertsonara handitu batez beste.
Bulego materialaren erosketaren % 100ak Erosketa Publiko Berdearen irizpideak bete ditzatela lortu.
Ingurumen irizpideak txertatuta dituzten pleguak % 100 izatera iritsi.
IE.2. ESPAZIOAREN ERABILERA BALIOAK ARRISKUAN JARRI GABE BULTZATUKO DUEN HALA LURRALDEAREN NOLA NATURAREN ORDENAZIO ZEIN KUDEAKETA GARATU
Interesekoak diren eremuen % 50 seinaleztatuta egotea lortu.
Elexaldeko eskola zaharren eraikina berritu.
Elizaren atzealdeko eraikuntza klandestino guztiak ezabatu.
IE.3. BIZTANLERIAREN BEHARRAK ASETUKO DITUEN MUGIKORTASUN ERAGINKOR, LEHIAKOR, BIDEZKO, OSASUNGARRI ETA ZIURRA GARATU
Moiordin eta Elexalde eta Arkotxa eta Elexalde artean dauden bideen trazatua berreskuratu.
Udalerrian falta diren espaloien % 80 eraiki.
Udal ekipamendu edota eraikinen % 100 irisgarri izatea.
Hiri-inguruneen % 100 irisgarri izatea.
IE.4. BIZIMODU ARDURATSUAK SUSTATU ETA ONDASUN NATURAL KOMUNEN ETA HONDAKINEN ERABILERA ETA KUDEAKETA EGOKIA BULTZATU
Kontabilizatu gabeko ur bolumena % 20 baino gutxiago izatea lortu.
Argiteria publikoaren energia-kontsumoa % 30 murriztu.
Udal eraikin eta instalazioen energia-kontsumoa % 30 murriztu.
Gaika bildutako hiri-hondakinetan % 60ra iritsi.
IE.5. ARRISKUA ERA ARDURATSUAN KUDEATU, INGURUMEN KALITATEA HOBETU ETA KLIMA ALDAKETAREN BORROKAN AURRERA EGIN
Udalerriko berotegi-efektuko gasen isurien batez bestekoa % 15 murriztu.
Ez gairitu Udalsarea 21eko udalerrietako berotegi-efektuko gasen isurien batez bestekoa.
Udaleko berotegi-efektuko gasen isurien batez bestekoa % 15 murriztu.
Ez gairitu Udalsarea 21eko udaletako berotegi-efektuko gasen isurien batez bestekoa.

2020. URTERAKO XEDEAK

IE.6. INGURUAREKIN BAT EGITEN DUEN ETA TOKIKO ENPLEGUA BULTZATZEN DUEN EKONOMIA DIBERTSIFIKATUA ETA LEHIAKORRA GARATU ETA BIZTANLERIAREN ONGIZATEA ETA GIZARTERATZEA BULTZATU

Gutxienez 65 urtetik gorako biztanleriaren % 50arekin kontaktatu eta arreta eskaintzea lortu udaleko gizarte zerbitzuen bitartez.

IE.7. EUSKARAREN EZAGUPENA ETA ERABILERA BULTZATU, ESKAINTZA SOZIOKULTURAL ANITZA ETA PARTE-HARTZAILEA GARATU ETA INFORMAZIO ETA KOMUNIKAZIO TEKNOLOGIA BERRIEN (IKT) ERABILERA SUSTATU

Udaletik datozen dokumentuen % 100 euskaraz izatea lortu.

Toki-administrazioan euskararen erabilpena % 20 handitu.

Zuntz optikoa udalerriko etxebizitzaren % 60ra iristea lortu.

8. Ildo estrategikoak, programak eta ekintzak (IPE)

Eskualdeko Jasangarritasun Bulegoak garatu beharreko ekintzak gris kolorez azpimarraturik daude.

IE.1. IRAUNKORTASUN BALOREETAN OINARRITUTAKO INFORMAZIO, SENTSIBILIZAZIO ETA KOMUNIKAZIO IRISPENA SUSTATZEN DUEN ETA PARTE-HARTZEA ERRAZTEN DUEN UDAL KUDEAKETA GARATU

P.1.1. Parte-hartze kultura eta komunitate kontzientzia sortzen duten parte-hartze egitura berrien finkapenean aurrera egin

1.1.1. Parte-hartze kanal eta metodo berrien bilaketan aurrera egin

1.1.2. Herritarren partaidetza foroa mantendu

1.1.3. Herritarren sentikortze eta ardura kidesun kanpainak garatu jasangarritasunaren hainbat arlotan

P.1.2. Udal administrazioan ingurumen irizpideak txertatu

1.2.1. Erosketa eta kontratazio publiko berdearen zerbitzu bat sortu eta ezarri

1.2.2. Udal administrazioaren ingurumen hobekuntzarako prozedura eta instrukzioak definitu eta sortu

P.1.3. Inguruko herriekin koordinatuta Tokiko Agenda 21eko Ekintza Planaren kudeaketa aktiboa

1.3.1. Udalerrietako eta eskualdeko Tokiko Ekintza Planen kudeaketa aktiboa burutu

IE.2. ESPAZIOAREN ERABILERA BALIOAK ARRISKUAN JARRI GABE BULTZATUKO DUEN HALA LURRALDEAREN NOLA NATURAREN ORDENAZIO ZEIN KUDEAKETA GARATU

P.2.1. Iraunkortasun ereduaren oinarritutako lurralde plangintza diseinatu eta garatu

2.1.1. Baso-zoruaren Plan Berezia (edo Herri-mendien Antolamendu Plana) eta mendi publikoaren hobekuntza jarduerak idatzi

2.1.2. Burbustuko auzoa Birgaitzeko Plan Berezia idatzi eta garatu

2.1.3. Eremu libreak prestatu eta egokitu

P.2.2. Herri paisaiaren, kultur ondarearen eta natur ondarearen babesa, berreskuratzea eta giza balorizazioa

2.2.1. Burbustuko Haritza zuhaitz aparteko gisa babesteko eskatu eskumena duen erakundeari

2.2.2. Ibai ertzen eta intereseko beste eremuen berreskurapen eta mantentzea egiteko jarduerak identifikatu, proposatu eta kudeatu

2.2.3. Udal ekipamendu eta eraikinak birgaitu

2.2.4. Kultur ondareko elementuak birgaitu eta mantendu

P.2.3. Gune natural eta erdinaturalen kudeaketa egokia bultzatu

2.3.1. Etxerreko putzuaren eremua hiri-inguruko parke gisa egonkortu

2.3.2. Nerbioi eta Ibaizabal ibaiak biztanleriari hurbildu eta balioan jarri

2.3.3. Errekasto eta iturrien balioa handitzeko aukera aztertu

2.3.4. Intereseko eremuak mugatu eta seinaleztatu

2.3.5. Udalerriko natur balioen zabalkunde jarduerak

P.2.4. Etxebizitza politika Zaratomoko biztanleriaren beharrei egokitu

2.4.1. Etxebizitzen birgaitzerako dauden laguntzen inguruko informazioa indartu eta erraztu

2.4.2. Babes publikoko etxebizitzak eraiki garapen eremuetan

2.4.3. Alokairuzko etxebizitza sustatzeko jarduerak garatu

IE.3. BIZTANLERIAREN BEHARRAK ASETUKO DITUEN MUGIKORTASUN ERAGINKOR, LEHIAKOR, BIDEZKO, OSASUNGARRI ETA ZIURRA GARATU

P.3.1. Herrigune eta jarduera zentro guztien lurralde konektibitate eta irisgarritasun seguruak bermatu

3.1.1. Herriko gunek lotu oinezko edo/eta bizikletentzako lehentasunezko bideen bitartez

3.1.2. Udalerrian oinezkoen jarraitasuna hobetzeko jarduerak garatu

3.1.3. Oinezkoentzako ibilbideen garapenean laguntza eman hiru mailatan:

- Homologaturiko ibilbideen sarea

- Herriak elkarrekin, auzoak edo interes gunek lotzeko herriko landa ibilbideak (ez asfaltatuak) berreskuratu eta hobetzea

- Herriak elkarrekin, auzoak edo interes gunek lotzeko herriko oinezkoen ibilbideak (asfaltatuak) berreskuratu eta hobetzea

P.3.2. Mugikortasun fluxu eta gatazkei irtenbidea eman garraio publikoa hobetuz eta motorrik gabeko garraio moduak sustatuz

3.2.1. Hiriarteko garraio publikoko eskaintzan hobekuntzak egin daitezzen eskatu eskumena duten erakunde eta garraio enpresei

3.2.2. Foru-errepideetan puntu arriskutsuen ezabatzea eta trafikoa baretzeko neurriak hartzea koordinatu eskumena duen erakundearekin ibilgailuen, oinezkoen eta bizikleten trafikoaren elkarbizitzarako

3.2.3. Arkotxa eta Galdakaoren arteko trenbidearen gainean oinezkoentzako bide berri bat eraikitzeko jarduerak garatu

3.2.4. Arkotxan sartzeko sarbide berri bat egiteko eskatu eskumena duen erakundeari

3.2.5. Aparkamendu gomendatuaren exekutatu

P.3.3. Irisgarritasun unibertsala bermatu

3.3.1. Irisgarritasuna hobetzeko ekintzak garatu udal ekipamendu eta eraikinetan

3.3.2. Espazio publikoen irisgarritasuna hobetzeko ekintzak garatu

3.3.3. Eskumena duen erakundeari eskatu hiriarteko garraio publikoko geltoki eta markesinen irisgarritasunaren hobekuntza

P.3.4. Mugikortasun iraunkorraren eta bide segurtasunaren aldeko hezkuntza

3.4.1. Herritarren sentikortze kanpainak garatu kotxea erabili beharrean beste garraio moduak erabiltzeko eta bide-hezkuntza kanpainak

3.4.2. Eskualdeko udalerrietako ikas zentroetan eskola bidearen proiektua garatu

IE.4. BIZIMODU ARDURATSUAK SUSTATU ETA ONDASUN NATURAL KOMUNEN ETA HONDAKINEN ERABILERA ETA KUDEAKETA EGOKIA BULTZATU

P.4.1. Uraren ziklo osoa hobetu ura biltzen den hartuneetatik hasiz ibaira itzultzen den puntuetaraino

4.1.1. Ihesen detekziorako kontzientziazio eta informazio kanpaina garatu biztanleriari zuzenduta

4.1.2. Saneamendu sarea optimizatu

4.1.3. Ura berrerabiltzeko edo euri-ura erabilera ez sanitarioetarako erabiltzeko sistemak ezartzeko aukera aztertu

4.1.4. Banaketa-sarean birgaitze eta hobekuntza jarduerak gauzatu

P.4.2. Energia aurrezte eta hala eraginkortasunaren nola energia berriztagarrien sustapena egin

4.2.1. Energi hornikuntza arloko azpiegituren egoera konpontzeko gestioak egin eta ondoriozko jarduerak burutu

4.2.2. Iturri berriztagarrietatik datorren energia sortzeko sistemak ezarri udal eraikin eta instalazioetan

4.2.3. Udal instalazio eta ekipamenduetako energia kontsumoak arrazionalizatzerazuzendutako neurriak ezarri

4.2.4. Udal ibilgailuen kontsumoak arrazionalizatzerazuzendutako neurriak ezarri

P.4.3. Hondakinen murrizte, berrerabilpen, birziklapen eta balorizazioa

4.3.1. Hondakinen gaikako bilketa hobetzeko jarduerak garatu

4.3.2. Hondakinen sorkuntza murrizteko jarduerak garatu

4.3.3. Gaikako bilketako modalitate desberdinen inguruko zerbitzuen pixkanakako zabaltzea, zatiki organikoari arreta berezia ipiniz: konpostajea, bosgarren edukiontzia edo beste

P.4.4. Kontsumo eta ohitura arduratsuetan hezi

4.4.1. Hondakinen arloko sentikortze kanpainak burutu

IE.5. ARRISKUA ERA ARDURATSUAN KUDEATU, INGURUMEN KALITATEA HOBETU ETA KLIMA ALDAKETAREN BORROKAN AURRERA EGIN

P.5.1. Arriskuaren eta ekonomi jardueren kudeaketan hobekuntza eta eraginkortasuna

5.1.1. Ekonomi jardueri ingurumen arloan legezkatzen laguntzeko proiektuak garatu

5.1.2. Zaratamoko Larrialdietarako Planaren dibulgazioa eta biztanleen artean ezagutzera ematea eskatu eskumena duen organoari

P.5.2. Ingurumen kalitatearen hobekuntza eta kutsaduraren murrizketa

5.2.1. Zarata Mapa eta Soinu-ingurunea hobetzeko Ekintza Plan bat egin

P.5.3. Klima aldaketaren aurkako borroka kudeatu

5.3.1. Urtero udalerrri guztien eta udalen jardueraren berotegi efektuko gasen inbentarioa /karbono arrastoa kalkulatu

5.3.2. Udal jabetzakoak diren lursailetan basoak birlandatzeko proiektuak gauzatu daitezkeen aukera aztertu

IE.6. INGURUAREKIN BAT EGITEN DUEN ETA TOKIKO ENPLEGUA BULTZATZEN DUEN EKONOMIA DIBERTSIFIKATUA ETA LEHIAKORRA GARATU ETA BIZTANLERIAREN ONGIZATEA ETA GIZARATERATZEA BULTZATU

P.6.1. Garapen ekonomikoa indartu, berreskuratu eta bultzatu eta biztanleria lan munduan txertatzea sustatu

6.1.1. Lehen sektorea sustatzeko neurriak hartu

6.1.2. Garapen ekonomikoa sustatzeko jarduerak garatu

6.1.3. Tokiko enplegarritasuna sustatzeko jarduerak garatu

6.1.4. Eskualdeko Enplegu Planaren martxan jartzean eta prestaketan parte-hartze bizia

P.6.2. Herri eta eskualde mailan ekonomia eta enplegua sustatzeko lankidetzak eta kooperazio sareak bultzatu

6.2.1. Udal politiken eskualde mailako koordinazio/kontzertazio guneak garatu

6.2.2. Arrigorriagarekin koordinazio ildoak mantendu enplegu eskaerei erantzuna eman ahal izateko eta asetzeko

P.6.3. Pertsona ororen ongizate eta gizarteratzea

6.3.1. 3º adineko biztanleriaren beharrak aztertu

6.3.2. Herritarrentzat eremuak prestatu bereziki ikuspegia pertsona helduengan jarritz

6.3.3. Herritar taldeekin lankidetzak ildoak mantendu

6.3.4. Kontsultategiak eskaintzen dituen zerbitzuen zabalkuntza kudeatu analisiak egin daitezzen

6.3.5. Banku-zerbitzuaren hobekuntza kudeatu

P.6.4. Genero berdintasunaren aldekoagoa den gizaratea sustatu

6.4.1. Elkartean eta orokorrean herritarrengan genero ikuspegia sustatu

IE.7. EUSKARAREN EZAGUPENA ETA ERABILERA BULTZATU, ESKAINTZA SOZIOKULTURAL ANITZA ETA PARTE-HARTZAILEA GARATU ETA INFORMAZIO ETA KOMUNIKAZIO TEKNOLOGIA BERRIEN (IKT) ERABILERA SUSTATU

P.7.1. Euskara erabileraren sustapen eta normalizazioa

7.1.1. Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia (EBPN) egin

7.1.2. Euskararen Erabilera Plana garatu

7.1.3. Euskararen erabilera eta ikaskuntza bultzatu euskaldunak ez direnen artean

7.1.4. Udaletik datozen deialdiak, komunikazioak, etab. Euskaraz izan daitezen sustatu

7.1.5. Herritarrek Administrazioarekin daukaten harremanean euskaraz zuzendu ahal izateko eta euskaraz tratua jasotzeko aukera izan ditzaten baldintzak sortu

P.7.2. Kultura, aisialdi eta kirol eskaintza eraginkorra eta parte-hartzailea

7.2.1. Arkotxako kultura-etxean hobekuntza jarduerak gauzatu

7.2.2. Ekipamendu soziokultural berriak sortu udalerrian

7.2.3. Kirol ekipamenduak biztanleriaren uneko eta etorkizuneko beharrei egokitu

P.7.3. Hezkuntza sistemarako sarbidea hobetu

7.3.1. Eskola-laguntzako udal zerbitzua garatu

P.7.4. Informazio eta Komunikazio Teknologia Berrien (IKT) irisgarritasuna eta sustapena

7.4.1. Internet-konexioaren estalduraren maila aztertu eta hobekuntza aukerak bilatu

7.4.2. Informazio eta Komunikazio Teknologia berrietan prestakuntza jarduerak burutu bretxa digitala gainditzeko

JARRAIPEN PLANA

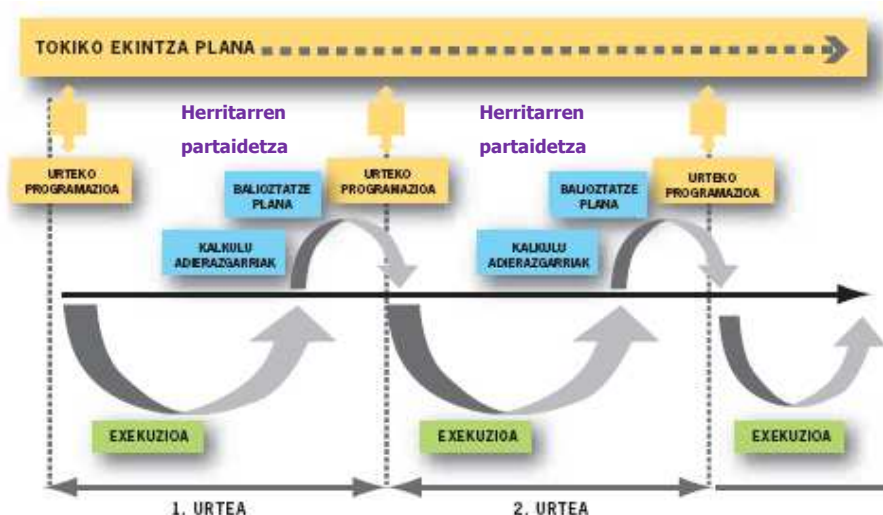
1. Jarraipen Planaren Xedea

Jasangarritasunerako Tokiko Ekintza Planaren ezarpeneko monitorizazio lanabesen zehaztapena egitea du helburu Jarraipen Planak, proposamenen betetze maila eta hauen eraginkortasuna ebaluatzuz, baita adierazleen kalkulua ere.

Horren bitartez, Ekintza Plana inguruabar eta egoera berrietara egokitzen joan daiteke, herriaren testuinguru sozioekonomiko eta ingurumenekoaren bilakaerara egokituz.

2. Jarraipen Planeko Operazioak

Ekintza Plana kudeaketarako erabateko tresna eraginkor moduan erabili ahal izateko, Udalsarea 21etik (Jasangarritasunerako Euskal Udalerrien Sarea) aldizkako **hainbat aplikazio prozesuren integrazioa** sustatzen da, horien artean Tokiko Agenda 21 kudeatzeko eredu egokia sortuz.

TA21en Ekintza Planaren urteko kudeaketaren zikloa

Iturria: "Euskadiko udaletan Tokiko Agenda 21en ekintza planen urteko Programaziorako eta Ebaluaziorako Gida Metodologikoa". Ingurumen Estrategiaren Agiria Saila 60.zk. 2006ko Urria. Ihobe.

Horrela, Ekintza Planaren urteroko kudeaketa ezartzeak, urtero jasangarritasun helburuen (jasangarritasun adierazleak) lorpenaren eboluzioa eta Tokiko Agenda 21ean burututako jarduerak (Planaren exekuzioaren ebaluaketa) baloratu eta komunikatzeko aukera ematen du, baita hurrengo urtean garatuko diren jarduerak zeintzuk izango diren erabakitzea (Planaren urteroko programazioa), ahal den neurrian udal aurrekontuei lotuta.

OPERAZIOA ¹	DESKRIBAPENA	HELBURUA
TOKIKO JASANGARRITASUNAREN ADIERAZLEEN KALKULUA (TJA)	Euskadiko tokiko jasangarritasunaren adierazleen sistemaren urteroko kalkulua Tokiko Agenda 21en ebaluazio eta jarraipen programaren esparruan, MUGI 21 aplikazio informatikoa erabiliz.	TJA-en kalkuluak ondorengo ahalbidetzen du: <ul style="list-style-type: none"> - Udalerrriaren egoera eta joerak ezagutu eta ebaluatzea. - Urtean zehar burutu diren ekintzen emaitzak ebaluatzea. - Biztanleriari udalerriko garapen jasangarriaren egoera, joera eta garapen mailaren berri ematea modu argi eta errazean.
BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN (BEG) INBENTARIOAREN KALKULUA	Berotegi-efektuko gasen Inbentarioaren kalkulua.	BEG-en isurketen Inbentarioaren kalkuluak ondorengo ahalbidetzen du: <ul style="list-style-type: none"> - Toki-administrazioko jardueraren ondorioz erregai eta elektrizitatearen kontsumoari eta garraioari dagokien isurketen banaketa ezagutzea. - Udalerriri zuzenki loturiko jardueren isurketak ezagutzea.
TOKIKO EKINTZA PLANAREN (TEP) BETETZE MAILAREN EBALUAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> - Metodologia estandarizatuaren eta MUGI 21en aplikazio informatikoaren bitartez ekintza Planak gauzatutako mailaren urteroko balorazioa eta analisisa da. - Ekintza bakoitzaren exekuzio mailaren ebaluazioak horiek euren garapen egoeraren arabera sailkatzea ahalbidetzen du. Hortik abiatuz, Planaren ezarpen globalaren maila kalkulatu da. - Zenbait aldagairen arabera (lehentasuna, gaiak, tipologia) exekuzio adierazgarriak ere ateratzen dira; udalaren analisi ebolutiboa egiten eta hori beste prozesu batzuekin konparatzen uzten du. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eraginkortasun handiagoa lortzearen, erabakiak hartzeko eta Planaren udal kudeaketaren orientazioa gauzatzeko informazio baliotsua eskaintzen du. - TEP-aren exekuzio mailaren ikuspegi orokorra eskaintzen du. - Informazioa biltzen du: programatu gabe egonik, ekintza edo helburuen garapenean laguntzen duten ekintzak sartzeko ahalbidetzen du. - Hobekuntzak proposatzeko zailtasunak aurkezten dituzten atalak antzematea ahalbidetzen du. - Inplikaturik dauden agente ezberdinei -politikoak, teknikoak, herritarrak- Tokiko Agenda 21en garapena komunikatzeko eta ezagutarazteko datu zehatzak eskaintzen ditu.
EMAITZAK JAKINARAZTEA	<p>Behin jasangarritasunaren adierazgarrien eta BEG-en kalkulua eta ezarpen mailaren ebaluazio prozesua bukatu eta gero, lortutako emaitzak Tokiko Agenda 21-i lotutako aktore taldeari komunikatzea beharrezkoa da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planean inplikaturikotako eragile teknikoei - Gobernu taldeko kideei zein herritarrei - Herritar zein gizarte eta ekonomi eragileei 	<p>Barne komunikazioaren bitartez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barnean dauden udaletako teknikariek Ekintza Plana barneratzen dutela sustatzea, xedea izanik hauek Planaren ekintzak beren jardueran txertatzea eta barne komunikazio eta koordinazioa indartzea. <p>Kanpo komunikazioaren bitartez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udalak jasangarritasunaren alde egiten duena herritarrei aldizka komunikatzen laguntzea, egiaztatutako informazioan oinarriturik. - Herritarren parte-hartze organoak finkatzen laguntzea Planaren exekuzioaren jarraipenaren eta ondorengo programazioaren bitartez. - Herritarren parte-hartzea sustatzea jardueren urteko programazioaren prozesuan herritarrak integratuz.

¹ Ekintza guztiek urteroko periodikotasuna dute, Ekintza Planaren Berrikuspenak salbu, zeinak 4 eta 8 urte bitarteko maiztasuna duen, udalerrriaren arabera.

OPERAZIOA'	DESKRIBAPENA	HELBURUA
TOKIKO AGENDA 21AREN KALITATEAREN NEURKETA (tak21)	<ul style="list-style-type: none"> - tak 21 Euskadiko Tokiko Agenda 21en kalitate orokorra neurtzeko eta ezagutzeko sistema da. 5 ezaugarriren balorazioaren bitartez definitzen da: ezaugarri estrategikoak, zeharkakoak, parte-hartzaileak, operatiboak eta jasangarritasunekoak. - Udalsarea 21ek sustatutako Auditoretza sistema bat da, eta Sarean dauden udalerrien Tokiko Agenda 21eko prozesuen kudeaketa modeloaren parte da. 	<p>Ondorengoa ahalbidetzen du:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bidezko diagnostiko baten bidez Tokiko Agenda 21en plangintza hobetzea. - Udalerrian hoberen dauden alderdiak eta hobetu daitezkeenak antzematea.
EKINTZEN PROGRAMAKETA	<p>Hurrengo urtean Ekintza Planaren ezarpenean lagunduko duten egin beharreko jarduerak definitzea; erreferentzia moduan Planari dagokion urterako planifikatutako ekintzak eta ebaluaziotik jasotako emaitzak hartuko dira.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ekintza Planaren hainbat urtetako planifikazioa udal aurrekontuari eta barnean dauden udal-zerbitzuen kudeaketari lotzea. - Planaren exekuzioa jarduteko beharren eboluziora eta eskura dauden giza baliabideetara eta baliabide ekonomikoetara modu egokiagoan doitzea. - Planari lotutako proiektu eta jarduerak formulatzea hurrengo urtean zehar udalaz gaindiko finantzazioaren bilketara bideratuta daudenak. - Tokiko Agenda 21 prozesua udal teknikarien multzo osoaren aurrean ikusgarriagoa egingo duten eta haiengandik hurbilago kokatuko duten hurbileko denbora-mugarriak eskura izatea.
EKINTZA PLANAREN BERRIKUSPENA	<p>Aurrekoa ordeztuko duen hainbat urteko Ekintza Plan berria lantzea.</p>	<p>Ondorengoa ahalbidetzen du:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planaren helburu zein ekintzak jasangarritasunari loturiko arloen eboluzio juridiko, tekniko, ekonomiko eta sozialera egokitzea. - Gaikako esparruen arabera, Planaren jardueren ezarpen mailara doitzea. - Udalerriaren ingurumen eta gizarte eboluziora moldatzea.

3. MUGI 21 Planaren kudeaketan tresna lagungarri moduan

MUGI 21 Udalsarea 21eko udal-kideentzat neurrira diseinatutako eta garatutako **aplikazio informatikoa** da. Tokiko Agenda 21en kudeaketa eta jarraipen prozesu garrantzitsuenen kudeaketa integratua errazten du, alegia, Planaren ebaluazioa, adierazleen kalkulua, ekintzen programazioa eta Planaren azterketa (planifikazioa).

Badaude, gainera, bestelako tresna batzuk, hala nola, Tokiko Jasangarritasun Adierazleen kalkulurako Metodologia, tak21 aplikazio informatikoa edo Tokiko Ekintza Planen Ebaluazio eta Jarraipen Plana besteak beste, kudeaketa eredu honen lanen garapenean laguntzen dutenak.

4. Nork hartzen du parte Planaren kudeaketan?

Ekintza Planaren kudeaketa prozesuan beharrezkoa da ondorengo konpromisoa:

IRUDIA	DEFINIZIOA	ROLA
PROZESUAREN KOORDINATZAILEA ESKUALDE MAILAN	Tokiko Agenda 21en kudeaketara lotutako UT21 Nerbioi-Ibaizabaleko arduradun teknikoa.	<ul style="list-style-type: none"> • Prozesu osoa erraztea eta sustatzea. • Prozesuan inplikaturako eragile multzoarekiko komunikazioa, laguntza eta jarraipena. • MUGI 21en inguruko dokumentu eta informazio kudeaketa. • Programazio txostena egitea. • Udalsarea 21ekin eta kanpoko ebaluatzailearekin komunikatzea. • Eraitzen txostenaren tratamendua eta lantze prozesua.
PROZESUAREN KOORDINATZAILEA UDAL MAILAN	Tokiko Agenda 21en kudeaketara lotutako Udaleko arduradun teknikoa.	<ul style="list-style-type: none"> • UT21 Nerbioi-Ibaizabaleko koordinatzaileari laguntza ematea. • UT21 Nerbioi-Ibaizabali datuak eta informazioa emateko barne koordinazioa.
INPLIKATURAKO ERAGILEAK	Udaletxe, udal enpresa, UT21 Nerbioi-Ibaizabal zein udal eskuduntzak beren gain dauzkaten eskualdeko beste entitateetako o teknikari edo hautetsiak, Ekintza Planaren buruketan inplikaturikoak.	<ul style="list-style-type: none"> • Buruturiko Ekintza Planari loturiko jarduera guztien identifikazioa. • Integraturako eta ebaluatutako jardueren ondorengo balidazioa. • Planera lotuta egin beharreko jardueren formulazioa eta dagokion kostua.
EBALUATZAILEA	Prozesua ebaluatzeko propio esleitutako pertsonal teknikoa, lan hori burutzeko gaitasun bereziak izan behar dituena. Rol hau UT21 Nerbioi-Ibaizabaleko pertsonal tekniko batek bete dezake, baina hobe da Udaletik kanpoko eragile batek egitea.	<ul style="list-style-type: none"> • Prozesuaren koordinatzaileari metodologi laguntza ematea. • Prozesuaren hasierako aurkezpenari eta eragileei irizpideak emango dizkien prozesu bukaerari laguntza ematea. • Metodologi gidan ezarritako irizpideen araberako ekintzen exekuzio mailaren ebaluazioa. • Prozesuaren kalitatearen kontrola eta metodologi irizpideen gutxiengoa betetzearen balidazioa. Beharrezkoa izanez gero, koordinatzaileari laguntza ematea.

5. Jarraipenerako Ereduaren proposamena

Jarraian Udaleko nahiz eskualdeko kudeaketa organoen eta partaidetza organoen bitartez prozesuaren jarraipena egin ahal izateko eredu bat aurkezten da.

Barne Partaidetza:

Prozesuaren jarraipena hainbat mailatan burutuko da:

Maila	Organoa	Izaera	Funtzioak
Udalekoa	Alkatetza	Politikoa	Informazioa, jarraipena eta parte-hartzea herri mailan
Eskualdekoa	UT21 Nerbioi-Ibaizabaleko Udaltalde Batzordea	Mistoa (UT21 Nerbioi Ibaizabaleko kide diren udaletako udal arduradun eta arduradun politiko eta tekniko integratua)	Informazioa, jarraipena eta parte-hartzea eskualde mailan

Bi organoak Tokiko Agenda 21 en garapen eta jarraipen prozesuak eskatzen duen maiztasunarekin deituko dira bilerara. Ezarritako helburuak betetzearren, komenigarria litzateke **organo bakoitzarekin gutxienez urtean bitan elkartzea.**

Kanpo Partaidetza:

Herritarren parte-hartze eta jarraipena hainbat metodoren bitartez burutu daiteke, parte-hartzea bultzatzen duten foro edo tailerrak antolatuz, esaterako. Parte-hartze eta jarraipen hori udal Organoak egin dituen bileren eta egin diren batzordeen eta urteko programazioaren arabera izango da. Gutxienez urtean behin egingo da.

Kanpo partaidetza izan daiteke:

- Tokiko Agenda 21 en prozesuari berari lotua: Tokiko Agenda 21 en jarraipen, ebaluaketa eta programazioa ahalbidetzen duten herritarren parte-hartzeko mekanismoak.
- Sektoriala edo gaikakoa: herritarren parte-hartzeko mekanismoak, adibidez, mugikortasun foroak, airearen kalitatea, biodibertsitatea, Udala-enpresa, parte-hartzeko estrategiak diseinatzeko prozesuetan zentratutako bilerak, etab.